

frit beløb af samme størrelse som det beløb, der i dag gælder for ægtepar, være muligt at sikre denne ægtefælle mod en nedgang i pensionen. Den ægtefælle, som modtager indtægten vil efter forslagene beregningsmæssigt blive stillet som nu, medens ægtefællen uden indtægt vil være berettiget til et fradragfrit beløb, som den pågældende ikke kan udnytte.

Forslagene medfører en forhøjelse af pensionerne for de ægtepar, hvor indtægterne er mere ligeligt fordelt mellem ægtefællerne.

Der ydes efter de gældende regler et ægteskabstillæg til gifte pensionister, hvis ægtefælle ikke er berettiget til pension.

Formålet med ydelsen af tillægget er at yde et bidrag til forsørgelsen af denne ægtefælle, hvis ægteparret, herunder den ikke-pensionsberettigede ægtefælle, ikke har større indtægt. Tillægget indtægtsreguleres således indenfor ret snævre grænser, i fortsættelse af pensionstillægget. Der gælder endvidere det samme fradragfrie beløb for beregningen af pensions- og ægteskabstillæg til en pensionist, hvis ægtefælle ikke er berettiget til pension, som gælder for beregningen af pensionstillægget til ægtepar, hvor begge modtager pension.

Da kun den pensionsberettigedes egen indtægt efter forslagene skal lægges til grund for pensionsberegningen foreslås det, at ægteskabstillægget fremtidigt skal ydes til den ikke-pensionsberettigede ægtefælle, og således, at denne ægtefælles indtægt lægges til grund for beregningen af tillæggets størrelse.

Størrelsen af ægteskabstillægget må — ligesom de øvrige ydelser — bestemmes ud fra *pensionistens* bopælstid i Danmark. Det vil imidlertid kunne forekomme, at der er forskel på længden af de bopælstider, to ægtefæller har haft i Danmark. Hvis ægtefællerne ikke er lige gamle, vil den ældste ægtefælle, på det tidspunkt, hvor han eller hun bliver berettiget til pension, få denne beregnet som pension til en enlig, til hvilken pension der eventuelt skal ydes ægteskabstillæg. På det tidspunkt, hvor også den anden af ægtefællerne bliver berettiget til pension skal pensionen for den ældste ægtefælle omberegnes til pension for ægtefæller; pensionen for den ægtefælle, der sidst bliver berettiget til pension skal også beregnes efter reglerne for ægtefæller. Er den ældste af ægtefællerne berettiget til fuld eller næsten fuld pension, medens den anden ægtefælle kun er berettiget til en delpension (fordi den pågældende har haft en kort bopælstid i Danmark) vil der da kunne fremkomme en nedgang i ægtefællernes samlede ydelser. Det foreslås at hjemle adgang for socialministeren til at fastsætte regler om beregning af pen-

sionen i disse tilfælde, som formodentlig ikke vil være særligt hyppigt forekommende. Principielt må ægteskabstillægget imidlertid bortfalde på det tidspunkt, hvor den ægtefælle, der hidtil har modtaget tillægget, selv bliver berettiget til pension, uanset størrelsen af den (del-)pension, denne ægtefælle bliver berettiget til. Det foreslås dog, at give denne ægtefælle ret til som minimum at modtage en delpension af samme størrelse som det ægteskabstillæg, der blev ydet ham umiddelbart forud for tillæggesen af pension.

Udgifterne ved forslagene.

Ved Danmarks indtræden i EF må der forventes at ville fremkomme ansøgning om pension fra borgere fra EF-området, der i kraft af tidligere beskæftigelse i Danmark nu umiddelbart i henhold til forordningen har ret til pension. (Tilsvarende vil danske statsborgere kunne have ret til pension i henhold til lovgivningen i andre EF-stater på grundlag af tidligere beskæftigelse der). Der findes ingen oplysninger, der gør det muligt at skønne over, i hvilket omfang der skal ydes pension i sådanne tilfælde, men det forekommer sandsynligt, at udgifterne vil være meget små i forhold til de samlede pensionsudgifter.

Hvis vandring af arbejdskraft mellem Danmark og de øvrige EF-lande efterhånden vil få større praktisk betydning, vil der også opstå udgiftsmæssige påvirkninger på pensionsudgifterne, men disse vil være såvel i opadgående som nedadgående retning. Stigende udgifter vil fremkomme, fordi arbejdstagere (og selvstændige erhvervsdrivende) fra EF-området bliver berettigede til dansk pension, medens udgiftsnedgang vil fremkomme, fordi der ikke skal udbetales fuld pension til danske, der har haft kortere bopælstid her i landet end krævet for fuld pension. Heller ikke for disse fremtidige udgifter er det muligt at give et begrundet skøn over nettoeffekten bortset fra, at eventuelle merudgifter først vil fremkomme, efterhånden som den vandrede arbejdskraft når pensionsalderen.

Udgiften ved *deling af ægteparpensionen* anslås til omkring 200 mill. kr. på årsbasis. Af merudgiften vedrører ca. 2/3, eller omkring 135 mill. kr., delingen af pensionstillægget, medens resten af merudgiften skyldes deling af grundbeløbet.

Ændringen skal træde i kraft pr. 1. januar 1973. Den totale merudgift anslås således til ca. 50 mill. kr. i 1972-73 og ca. 200 mill. kr. i 1973-74. Som følge af stigningen i antallet af ældre anslås merudgiften i